

स्त्रिया इत्याद्युत्तरान्वयि ॥ अत्र एव विपरीतः प्राप्तप्रकृतिवैपरीत्यः ॥ चोद्यमानः स्त्रिया कोशवशात् पुनरुक्तिर्न दोषाय ॥ किमिव न ब्रूयादनुचितशतमपि ब्रूयात् अतस्तद्वचो न
 श्रद्धेयमिति ॥ एतेन राजाज्ञाभंगः कथं कार्य इति शंका समाहिता ॥ ३ ॥ ननुरामदोषप्रयुक्तं विवासनं स्यात्तत्राह ॥ नास्येति ॥ रामस्येत्यर्थः ॥ अपराधं पितृविषयकं दो
 षमसमं जादेरिव प्रजावधादिपातकं ॥ ४ ॥ सुतरामभिन्नोपि शत्रुरपि ॥ निरस्तोपि महापातकादिवशंगत्वात् यत्कोपि ॥ परोक्षमपि रामस्य दोषं यो वदेत्तं न पश्यामि ॥ ५ ॥
 यदेवमतो देवतुल्यं दातं गुरुभिः शिक्षितं ॥ एवमुक्तगुणं पुत्रं धर्ममेवेक्षमाणः कस्त्यजेदित्यन्वयः ॥ रिपूणां कैकेयादीनां विषयेषु वत्सलं स्निग्धं ॥ ६ ॥ बाल्यं बाल

विपरीतश्च दृष्टश्च विषयैश्च प्रधर्षितः ॥ नृपः किमिव न ब्रूयाच्चोद्यमानः समन्मथः ॥ ३ ॥ नास्यापराधं पश्यामि नापि दोषं तथा विधं ॥ ये
 न निर्वस्यते राष्ट्राद्वनवासाय राघवः ॥ ४ ॥ नतं पश्याम्यहं लोके परोक्षमपि यो नरः ॥ स्वमित्रोपि निरस्तोपि योऽस्य दोषमुदाहरेत् ॥ ५ ॥
 देवकल्पमृजुं दातं रिपूणामपि वत्सलं ॥ अवेक्षमाणः को धर्मं त्यजेत्पुत्रमकारणात् ॥ ६ ॥ तदिदं वचनं राज्ञः पुनर्बाल्यमुपेयुषः ॥ पुत्रः
 को हृदये कुर्याद्राजवृत्तमनुस्मरन् ॥ ७ ॥ यावदेव न जानाति कश्चिदर्थमिमं नरः ॥ तावदेव मया सार्धमात्मस्थं कुरुशासनं ॥ ८ ॥ मया
 पार्श्वे सधनुषातव गुप्तस्य राघव ॥ कः समर्थो धिकं कर्तुं कृतांतस्येव तिष्ठतः ॥ ९ ॥ निर्मनुष्यामि मां सर्वामयोध्यां मनुजर्षभ ॥ करिष्यामि
 शरैस्तीक्ष्णैर्यदि स्थास्यति विप्रिये ॥ १० ॥ भरतस्याथ पश्योवा यो वाऽस्य हितमिच्छति ॥ सर्वांस्तान् श्रवयिष्यामि मृदुर्हि परिभूयते ॥ ११ ॥

भावमविमृश्य कारित्वं कामपरवशत्वं वोपेयुषः प्राप्तस्य राजवृत्तं पूर्वराजाचरितं ॥ ७ ॥ अतो यावत् इममर्थं त्वत्प्रवासनरूपं कश्चिदपि न जानाति तावत्ततः पूर्वमेव
 शासनं राज्यमभिषेकेनात्मस्थं आत्माधीनं कुरु ॥ शोभनमिति पाठे राज्यफलकमभिषेकं ॥ ८ ॥ कथमेवं शक्यं तत्राह ॥ मयेति ॥ अदिकं त्वदाज्ञोच्छेद्यनपूर्वमभिषेकविघ्नं
 ॥ ९ ॥ विप्रिये तव विपक्षभावे ॥ १० ॥ पश्योमातुलादिः योवान्यः कश्चिदस्य हितमिच्छति ॥ मृदुर्हीति अतो मार्दवं न युक्तं ॥ मार्दवानुचितकाल इति भावः ॥ ११ ॥